

FOTO: VÁCLAV TRACHTA

Zřícenina hradu Lichnice

→ i novogotické úpravy z poloviny devatenáctého století. Ale renesanční a barokní základy jsou patrné stále.

Široké a dlouhé schody byly původně zamýšleny jako jezdecké schodiště, po kterém se mělo na koni vjíždět až do prvního patra. Schody byly sice naprojektované dobře, ale s odpočívadlem v půli cesty, kde se měl jezdec obrátit, to už bylo horší. Při první zkušební jízdě se tu kůň zasekl, a tak z premiéry byla zároveň i derniéra a nikdy potom se už na schodech nejezdilo.

Zámeckých 110 voltů

I v sálech beze zbraní je o zábavu postaráno. Pantofle s hrubou filcovou podrážkou hladce kloužou po dřevěných parketách, na stěnách můžete

rozpoznávat tapety z různých druhů kůží a v jedné místnosti vás průvodce vyzve, abyste objevili hned troje tajné dveře. Zrcadlo, které plní přání, je samozřejmostí.

Prohlídka končí v zámecké kuchyni, kde se vyplatí i pohled vzhůru k osvětlení. Dodnes tu je sada funkčních žárovek Františka Křižíka, ke kterým elektrické napětí 110 voltů přivádí hnědé kroucené šňůry.

A jak je to s tím železem?

Jméno získalo pohoří skutečně podle železné rudy, která se tu těžila. Například u Luka-

vici se dobýval pyrit a u Chvaletic se s těžbou pyritomanganové rudy skončilo až v sedmdesátých letech. U Licoměřic a Březinky zase byla ložiska uranové rudy a v roce 1974 se na ložisku v Běstvěni začal dobývat fluorit a baryt.

Hory dostaly jméno, ale reklamní slogan v dobách totality obstarala jiná těžba. Velká ložiska krystalického vápence proslavila jednak obec Vápený Podol, ale především sousoší Prachovice s obří cementárnou. Snad u každé silnice býval k vidění transparent „Na náročné stavby cement z Prachovic!“. ●

VÁCLAV TRACHTA

Z Chrudimi do Železných hor

Železné hory – možná to někoho překvapí – se horopisně zahrnují do Českomoravské vrchoviny. Více než kterýkoliv jejich vrchol je známé údolí Chrudimky s vodními nádržemi Velké Hamry, Seč a Křižanovice a s kaňonovitým úsekem u Nasavrky (přírodní rezervace Krhanka). Vrcholy nikde nedosahují výše 700 m, což může být útěcha pro cykloturisty, že žádný vršek nebude nekonečný. Právě pro ně volíme dnešní tip. Je to okruh se startem a cílem v největším městě oblasti – v Chrudimi, vede po kvalitním povrchu převážně příjemně členitým terénem po značených cyklotrasách a nabízí několik spolehlivých míst k občerstvení.

Chrudim se může pochlubit osídlením doloženým od pravěku. V roce 1055 je uváděno jako přemyslovské hradiště, na němž zemřel kníže Břetislav I. Celé město působí dnes moderním svižným dojmem, dopravené je až přetížené, ale podaří se nám v něm najít mnoho památek. U kostela sv. Kateřiny začíná a končí naše trasa, která nás vyvede po silnici za město, po cestě k osadě Pouchobradý s malým rybníčkem a dál do Sobětuch, z nichž mírně stoupáme k Rabštejnské Lhotě (6,5). Teď nás čeká dlouhé stoupání převážně lesem přes Čejkovice a Mladoňovice k samotě Rtenín a na Hrbokov (16) s původně gotickým kostelem sv. Václava. Silnice nás svede do Kovárova, ještě níž do Mezného a zvolna stoupá k Seči, která dala název zdejší přehradě. K obci s renesan-

ním kostelem sv. Vavřínce a renesančním zámekem přiléhá z obou stran řada rekreačních objektů po březích. Na rozcestí (20) zvolíme vlevo cyklotrasu č. 1. Vede po břehu do Hoješína (25) s rokokovým zámečkem a židovským hřbitovem a pak po rovině lesem do Klokočova (28,5) s nově upraveným barokním zámečkem a památným stromem Královskou lípou. Pod tímto stromem s obvodem 870 cm, který má význam kulturní, hraniční a orientační a je nejmožnější stromem Havlíčkovobrodské, prý odpočíval král Václav IV. Silnice nás vede houpavě do Modletína s barokním kostelem sv. Anny s léčivým pramenem na místě starších malých lázní a s novodobou dřevěnou zvonici. Dál z vršku přes Lipku s upravenou původně gotickou tvrzí dojedeme k Chrudimce v rekreačním středisku Horní Bradlo (36,5). Ze čtyř možností se dáme po silnici ostře doprava a stoupáme otevřenou krajinou přes Velkou Stráž s přízemními roubenými domy k jednomu z nejvyšších bodů Železných hor Spálavě (663 m). K vrcholu s výhledem je třeba odbočit po jiné značené cestě z Chloumku (40) doprava a zase se sem vrátit. Stále po

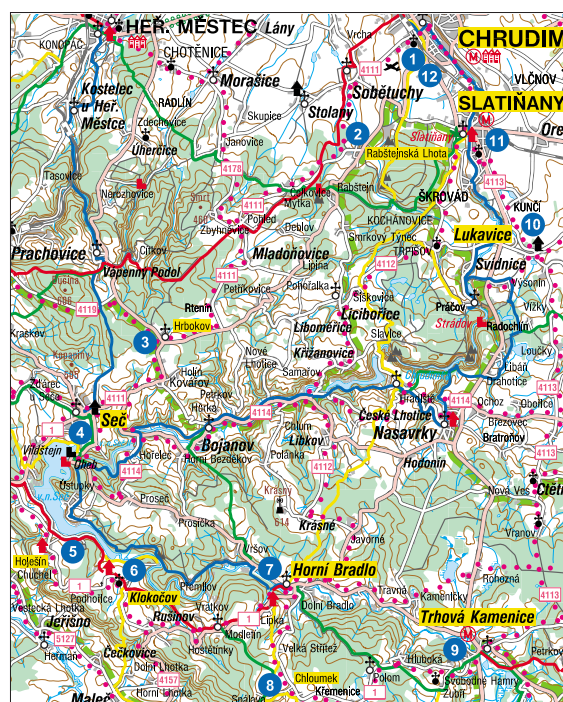
zpevněné cestě sjedeme přes Křemenice do Zubří a ještě níž do Trhové Kamenice (47,5), kde si můžeme všimnout u barokního kostela sv. Jakuba kostela pomníku K. V. Raise, který zde působil. Zde vyměníme „jedničku“ za 4113, vystoupáme po silnici na rozcestí u Petrčova, kde se dáme lesním komplexem vlevo a po místní komunikaci zvolna klesáme do Lukavice (62,5) a dál do Slatiňan (67,5). Zpevněnou cestou mimo hlavní silnici se vrátíme do Chrudimi (72) ke kostelu sv. Kateřiny.

JAN STRÁSKÝ

Autor je místopředsedou Klubu českých turistů, bývalý ministr a premiér

TRASA: 1. Chrudim, kostel sv. Kateřiny – **4111: 2.** Rabštejnská Lhota (6,5) – **3.** Hrbokov (16) – **4.** Seč (20) – **1.** Hoješín (25) – **6.** Klokočov (28,5) – **7.** Horní Bradlo (36,5) – **8.** Chloumek (40) – **9.** Trhová Kamenice (47,5) – **4113: 10.** Lukavice (62,5) – **11.** Slatiňany (67,5) – **12.** Chrudim, kostel sv. Kateřiny (72)

MAPY: ● Žďárské vrchy, Železné hory, turistická mapa 1:100 000, edice Kartografie Praha č. 14, ● Žďárské vrchy a Železné hory, cykloturistická mapa 1:100 000, edice KČT č. 11

MAPA: © KARTOGRAFIE PRAHA